

Yliopistojen henkilöstö vähenee ja koulutusmäärät kasvavat – olisiko mahdollista perua yliopistoindeksin jäädytys?

Hallitus ja talousviisaat haluavat lisätä korkeakoulutettujen määrää samaan aikaan kun yliopistojen henkilöstömäärät ovat selvästi vähentyneet. Professoriliiton ja Tieteentekijöiden liiton mukaan yhtälö on mahdoton, jos koulutusmäärien lisäykseen ei saada selvästi lisää rahaa. Valtiovarainministeriön budjettiehdotukseen on varattu 15 miljoonaa euroa avustuksia korkeakoulujen aloituspaikkojen määräaikaiseen lisäykseen, mutta tämä koskee vuosina 2014-2015 toteutettuja hakijasuman purkutoimia.

- Hallitus ja opetus- ja kulttuuriministeriö haluavat enemmän korkeakoulututkintoja samaan aikaan kun opetushenkilöstön määrät ovat vähentyneet lähes kaikissa yliopistoissa. Erityisen paljon on vähentynyt opetuksen ja tutkimuksen tukihenkilöstö – peräti neljänneksellä vuodesta 2012. Yliopistojen opettajat ovat jo nyt erittäin kovilla työmäärän paineen kanssa. Tästä saamme jäseniltä yhä enemmän huolestuttavia viestejä, Tieteentekijöiden liitto ja Professoriliitto viestittävät budjettiriiheen kokoontuvalle hallitukselle.
- Koska taloudessa menee nyt paremmin, olisiko mahdollista perua hallituskauden alussa päätetty ja vuoteen 2020 ulottuva yliopistoindeksin jäädytys? Se oli – tai ainakin piti olla – väliaikainen ”kurjuuden ajan” toimenpide, liitot muistuttavat.

Kevään kehysriihessä luvattiin tutkimukseen lisää rahaa. Liitot pitävät tätä hyvänä käänteenä, ja asia näkyy nyt myös valtiovarainministeriön budjettiehdotuksessa. Ensi vuodeksi Suomen Akatemialle on budjetoitu 25 miljoonaa euroa tutkimuksen lippulaivojen rahoittamiseen. Lisäksi valtio varautuu osallistumaan näiden pääomittamiseen 60 miljoonalla eurolla.

- Kaikki panostukset ovat tervetulleita, mutta toivomme ensi sijassa vakiintuneiden, jo olemassa olevien rahoitusinstrumenttien käyttämistä. Lippulaivahanke ja muut uudet välineet lisäävät entisestään tutkimushenkilöstön hakemisrumbaa ja laajentavat tutkimushallintoa, toteaa Tieteentekijöiden liiton puheenjohtaja Petri Koikkalainen.

Opetus- ja kulttuuriministeriön johdolla valmistellaan korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota. Lisäksi tutkimus- ja innovaationeuvosto (TIN) tekee visiota vuoteen 2030. Molemmissa korostetaan osaamistason nosta. TIN:n visiossa pitemmän aikavälin tavoitteena on kasvattaa tohtoreitten osuus yritysten tutkimus- ja kehityshenkilöstä 15 prosenttiin nykyisestä 5 prosentista.

- Tämä on kannatettava tavoite, jota olisi syytä edistää budjeteissa esimerkiksi yritystukijärjestelmän uudistamisen kautta. Yliopistojen ja yritysten yhteistyötä kohentaisi se, että yrityspoolella olisi nykyistä enemmän tohtoritasoisia yhteistyökumppaneita, sanoo Professoriliiton varapuheenjohtaja Jouni Kivistö-Rahnasto, joka toimii professorina Tampereen teknillisessä yliopistossa.

puheenjohtaja Petri Koikkalainen (Tieteentekijöiden liitto), 050 544 7442;
varapuheenjohtaja Jouni Kivistö-Rahnasto (Professoriliitto), 040 567 4676;
toiminnanjohtaja Tarja Niemelä (Professoriliitto), 050 3402 725;
toiminnanjohtaja Eeva Rantala (Tieteentekijöiden liitto), 040 7508 284